Gemeente Groningen

Onderwerp Analyse grofvuil 2017

Steller A.K. Brinkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 10 37 Bijlage(n) - Ons kenmerk 7113429

Datum 28-09-2018 Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Tijdens de vergadering van uw raadscommissie Beheer en Verkeer op 11 april en uw raad op 18 april jongstleden hebben wij toegezegd u nader te informeren over de gevolgen van het niet meer gratis ophalen van grofvuil. In deze brief zetten wij onze bevindingen voor u op een rij.

Vooraf

Ten opzichte van 2014 zien we geen toename van dumpingen van grof vuil in de wijken. Wel zien we een verhoging van het aantal bijplaatsingen van huishoudelijk afval, waaronder grofvuil, bij ondergrondse containers in met name de oudere wijken. Bij herinvoeren van het gratis ophalen van grofvuil verwachten we daarom geen wezenlijke verandering in het straatbeeld.
Ook zouden we daarmee de voordelen van een hoger scheidingspercentage en lagere verwerkingskosten teniet doen. De kosten van het herinvoeren (€450.000,-) staan wat ons college betreft niet in verhouding tot de kosten van het opruimen van dumpingen en bijplaatsingen (€20.000,-).

Hierna gaan wij in op de werkwijze en hoeveelheden grofvuil en (nieuwe) initiatieven om dumping en bijplaatsing te voorkomen. Daarnaast is onze inzet erop gericht om alle soorten bijplaatsingen terug te dringen.

Halen grofvuil aan huis

Eind 2013 heeft uw raad besloten om per 2014 grofvuil niet meer gratis aan huis op te halen. Bewoners kunnen sindsdien grofvuil tegen betaling laten ophalen door respectievelijk Stadsbeheer, Stichting Werkpro danwel Voordelig Vervoerd. Bewoners kunnen grofvuil wel zelf gratis brengen naar afvalbrengstations. Voor het ophalen wordt een kostendekkend tarief gerekend en het gaat uit van het principe 'de vervuiler betaald'.

Gemeente Groningen

Vóór dit besluit haalde Stadsbeheer jaarlijks bij zo'n 17.000 adressen grofvuil op. In 2017 is het aantal verzoeken hiertoe teruggelopen tot 1.000 per jaar. Stadsbeheer en Voordelig Vervoerd halen elk op jaarbasis grofvuil op bij circa 450 adressen, Werkpro bij circa 100 adressen. Zowel Stadsbeheer als Voordelig Vervoerd ontvangen verzoeken uit de hele stad en merken geen opmerkelijke verschillen of uitschieters per wijk. Werkpro bedient merendeels adressen in de oudere stadswijken.

Stadsbeheer zamelt het grofvuil gemengd in met een kraakperswagen en levert het af bij een sorteerinstallatie van Suez. Werkpro en Voordelig Vervoerd transporteren feitelijk het opgehaalde grofvuil námens de betreffende adressen naar een afvalbrengstation. Daar wordt het afval geregistreerd op de betreffende adressen en gescheiden in deelstromen.

Naast genoemde inzamelaars zijn er een aantal kleinschaliger vrijwilligers- en/of buurtinitiatieven die economisch zwakkere en minder mobiele bewonersgroepen ondersteunen bij het wegbrengen van grofvuil naar een afvalbrengstation. Als voorbeelden noemen wij Stichting De Hulpexpres en De Goede Buurt.

Aanvoer afvalbrengstations

Sinds en doordat grofvuil niet meer gratis wordt opgehaald constateren we een stijging van het aantal bezoekers aan de afvalbrengstations. Navenant zijn ook de hoeveelheden grofvuil op de afvalbrengstations gestegen. Doordat het afval op de afvalbrengstations optimaal gescheiden wordt in herbruikbare deelstromen, is het scheidingspercentage gestegen en zijn verwerkingskosten gedaald.

Grofvuil halen en brengen	**2013**	**2014**	**2017**
Aantal adressen halen aan huis	16.717	728	1.000
Bezoeken aan afvalbrengstations	72.879	80.984	95.418
Aanvoer afvalbrengstations (ton/jr)	13.014	15.225	17.030*
Grofvuil aan huis gehaald (ton/jr)	1.708	99	125
% scheiding grof vuil	67%	72%	73%

Grofvuil in de wijken

Sinds 2014 constateren we in het merendeel van de stadswijken geen wezenlijk extra dumping van grofvuil in de openbare ruimte. Ook vóór 2014 werd met zekere regelmaat grofvuil onbeheerd aangetroffen in de openbare ruimte en ruimde Stadsbeheer dat op. We merken de afgelopen jaren wel een toename van bijplaatsing van grofvuil (én ander huisvuil) naast ondergrondse afvalcontainers in de oudere stadswijken. Afgezet tegen de totale hoeveelheid (grof) afval die in de stad vrijkomt gaat het om een relatief beperkte en beheersbare hoeveelheid. De economische groei heeft het aanbod van grofvuil in 2017 doen stijgen.

Grofvuil ruimen		2013	2014	2017	2017 : 2014
Wijkposten (*)	(ton/jr)	199	217	239	
Stadsbeheer centraal	(ton/jr)	n.b.	17	30	
Totaal	(ton/jr)	n.b.	234	269	+ 15%
Stadsbeheer centraal	(plekken/jr)	n.b.	257	350	
Totaal grofvuil stad	(ton/jr)	13.845	13.605	15.516*	+ 14%
(*) betreft gemengd grofvuil uit stadsdelen Centrum, Oude Wijken en Oost					

Het ruimen van kleinere hoeveelheden gebeurt dagelijks door personeel en met materieel van de wijkposten. Met name wijkpost Oude Wijken moet hier de laatste jaren meer inzet op plegen. De overige wijkposten / stadsdelen merken geen wezenlijke stijging van benodigde inzet. Dit laat onverlet dat ook in de andere stadsdelen er zo nu en dan dumping van grofvuil optreedt.

Grofvuil dumpingen van grotere objecten/omvang worden gemeld en centraal vanuit/door Stadsbeheer opgeruimd op vaste dagen (maandagen en vrijdagen). Wekelijks betreft het een beperkt aantal plekken (gemiddeld 5-10). Dit vergt weinig inzet van Stadsbeheer en de kosten zijn beperkt (ongeveer € 20.000/jr).

Wat betreft de totale hoeveelheid grofvuil die wordt aangeboden: die ligt hoger (17.030) bij de afvalbrengstations dan bij het totaal in de bovenstaande tabel (15.516). Dit is te verklaren doordat bij de afvalbrengstations er vaak meer soorten afval aangeboden worden, tegelijk met het grofvuil dat wordt gebracht. Dit wordt ter plekke gescheiden in verschillende afvalstromen.

De hoeveelheid grofvuil die Stadsbeheer opruimt stijgt 15%; dit is vergelijkbaar met de stijging van de totale hoeveelheid grofvuil in de stad (14%). En op de totale aantallen blijft dit een beheersbare hoeveelheid.

Initiatieven om bijplaatsingen en dumpingen tegen te gaan.
Sinds 2014 faciliteren we initiatieven van bewoners, buurtorganisaties, woningcorporaties e.d. die zelf opruimacties organiseren met extra, tijdelijke milieustraten. Deze tijdelijke afvalbrengpunten in de wijken zijn erg effectief en succesvol. Op jaarbasis plaatsen we 20 - 25 tijdelijke milieustraten.

Omdat we een toename merken van bijplaatsing van afval (in brede zin) naast ondergrondse afvalcontainers plegen we extra inzet om dit tegen te gaan. Dit vanuit de ervaring dat eenmaal naast containers geplaatst afval bijplaatsing van meer (waaronder grof) afval aantrekt. In dat kader legen we sinds het voorjaar ook op zondagen ondergrondse containers en worden bijplaatsingen opgeruimd. Over de resultaten van de pilot zondagrijden zullen we u begin 2019 informeren.

We monitoren bijplaatsingen en overleggen met wijken om samen adequate oplossingen voor hotspots te realiseren. In het kader van het Afvalbeheerplan 2016 – 2020 breiden we voorzieningen voor afvalscheiding verder uit (extra brengpunten, gratis bakfietsen) en intensiveren de communicatie over afvalinzameling/-scheiding.
Wij vinden dumpen of bijplaatsen van afval 'not done'. Daarom zetten we als sluitstuk van de maatregelen drie handhavers extra in. Zij gaan in gesprek met bewoners over hun gedrag en ze onderzoeken waar nodig bijplaatsingen en bekeuren vervolgens overtreders.

We onderzoeken aanvullende opties om de afgifte van grofvuil voor bewoners verder te vergemakkelijken. Zo bezien we de mogelijkheden voor realisatie van een derde afvalbrengstation. Ook onderzoeken we of we op kleinere schaal structurele brengpunten voor grofvuil in de wijken zélf kunnen creëren. We focussen daarbij op de (veelal oudere) stadswijken waar dumping en/of bijplaatsing van grofvuil in de openbare ruimte het meest voorkomen.

Grofvuil Groningen, Haren en Ten Boer
Met het oog op de aanstaande gemeentelijke herindeling zijn wij nagegaan welke service inzake grofvuil in de drie gemeenten wordt geboden.

Alle drie gemeenten bieden bewoners de mogelijkheid om het afval weg te brengen naar een afvalbrengstation. Daarnaast bieden alle drie gemeenten de service om grofvuil tegen betaling aan huis op te halen. De daarvoor geldende tarieven verschillen per gemeente en variëren van € 25,= (Haren, maximaal 1 m3) tot € 72,80 (Ten Boer, maximaal 1,5 m3). Groningen hanteert een tarief van € 46,50 voor 1,5 m3, waarbij Voordelig Vervoerd en Werkpro iets lagere tarieven hanteren. De tarieven in Groningen zijn daarmee vergelijkbaar aan het tarief dat Haren hanteert. In alle drie gemeenten maakt een zeer beperkt deel van de bewoners gebruik van deze service en brengen bewoners hun grofvuil vooral zelf naar de afvalbrengstations.

Tot slot
We verwachten dat bij herinvoering van het gratis ophalen van grofvuil, een groot aantal inwoners daar jaarlijks (weer) gebruik van zal maken. Het aan huis ophalen van grofvuil is een relatief dure wijze van inzameling vanwege de hiertoe benodigde inzet van personeel en materieel. De meest efficiënte manier van inzameling (kraakperswagen) hierbij leidt daarnaast tot hogere verwerkingskosten en tot een verlaging van de mate van bronscheiding.

Zoals gezegd leidt het gratis aan huis ophalen van grofvuil in Groningen tot hogere kosten ten laste van de afvalstoffenheffing. Wij ramen de meerkosten op minimaal € 450.000 per jaar. Dit vertaalt zich in een verhoging van de afvalstoffenheffing met circa € 5,50 per aansluiting, die ook geldt voor bewoners die geen gebruik maken van deze service en daarmee indirect mee betalen. Bij deze raming is nog geen rekening gehouden met eventuele

Gemeente Groningen

kosteneffecten na de herindeling met Haren en Ten Boer. Zoals gezegd staan de kosten van het herinvoeren (€450.000,-) niet in verhouding tot de kosten van het opruimen van dumpingen en bijplaatsingen (€20.000,-).
Mede gelet op het feit dat ook vóór 2014 met regelmaat grofvuil onbeheerd werd achtergelaten in de openbare ruimte, verwachten wij niet dat het gratis halen van grofvuil de problematiek van bijplaatsingen zal oplossen en maar beperkt impact zal hebben op het straatbeeld.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink